

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ: (КРУЇЗНИЙ, ЯХТОВИЙ, ВІТРИЛЬНИЙ)

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Туризм
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	4-й семестр, 7-8 чверть 2025-2026 н.р.
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	3 год/тиждень
лекції	1 година
практичні	2 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7094>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Спеціалізований туризм: круїзний, яхтовий, вітрильний»

Інформація про викладача:

Безугла Людмила Сергіївна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри туризму та
економіки підприємства

Персональна сторінка:

<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/bezugla.php>

E-mail: bezuhla.l.s@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Спеціалізований туризм: круїзний, яхтовий, вітрильний» належить до переліку вибіркових фахових навчальних дисциплін, яка пропонується для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм і рекреація НТУ «Дніпровська політехніка».

Навчальна дисципліна «Спеціалізований туризм: круїзний, яхтовий, вітрильний» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань та навичок, необхідних для організації, управління та розвитку спеціалізованих видів туризму. Курс охоплює теоретичні та практичні аспекти організації, управління та розвитку водного туризму, включаючи яхтові подорожі, круїзні маршрути та вітрильний спорт.

Протягом навчання студенти ознайомляться з основними характеристиками яхтового, круїзного та вітрильного туризму, їх інфраструктурою, сучасними тенденціями та регіональними особливостями. Значна увага приділяється питанням безпеки, правового регулювання, екологічної відповідальності, маркетингових стратегій та сервісу у водному туризмі. Дисципліна розрахована на студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» та формує ключові компетентності для успішної діяльності в сфері спеціалізованого туризму.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – є формування у студентів системних знань, навичок та компетентностей, необхідних для ефективної організації, управління та просування туристичних продуктів у сфері водного туризму.

Завдання курсу:

1. Ознайомитися з основами водного туризму: визначити особливості яхтового, круїзного та вітрильного туризму, дослідити історію розвитку та сучасні тенденції цього сегмента туризму.

2. Вивчити інфраструктуру та логістику водних подорожей: аналізувати типи яхт, круїзних лайнерів та вітрильників, дослідити особливості портів, марин, круїзних терміналів та їх функціонування.

3. Опанувати основи планування та організації водних туристичних маршрутів: навчитися складати туристичні маршрути з урахуванням географічних, кліматичних і фінансових чинників, враховувати специфіку морських та річкових подорожей.

4. Розібратися в правових та фінансових аспектах водного туризму: дослідити міжнародні та національні правові норми регулювання яхтового, круїзного та вітрильного туризму..

5. Ознайомитися з питаннями безпеки та екологічної стійкості: аналізувати міжнародні стандарти безпеки на водному транспорті, дослідити екологічний вплив водного туризму та шляхи його мінімізації.

6. Вивчити маркетингові та управлінські аспекти спеціалізованого туризму: розробити маркетингові стратегії просування яхтових, круїзних та вітрильних турів, опанувати сучасні інструменти digital-маркетингу та бренд-менеджменту

в туристичній індустрії.

7. Розглянути особливості сервісу та туристичного обслуговування: визначити стандарти гостинності у яхтовому, круїзному та вітрильному туризмі, вивчити особливості роботи персоналу та управління туристичним досвідом.

8. Проаналізувати перспективи розвитку водного туризму: ознайомитися з інноваціями та технологічними трендами у сфері водного туризму, оцінити можливості розвитку яхтового, круїзного та вітрильного туризму в Україні та світі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- аналізувати ринок водного туризму та розуміти основні тенденції розвитку яхтового, круїзного та вітрильного туризму, визначати перспективні регіони та маршрути для організації водних подорожей, оцінювати конкурентне середовище та цільову аудиторію для спеціалізованих туристичних послуг.

- організовувати та управляти водними туристичними подорожами, планувати маршрути яхтових, круїзних та вітрильних турів з урахуванням логістичних, фінансових та кліматичних факторів, використовувати інноваційні підходи та цифрові інструменти для ефективного управління водними турами, враховувати міжнародні стандарти безпеки та правові аспекти водного туризму.

- розробляти маркетингові стратегії у сфері водного туризму, застосовувати сучасні інструменти просування яхтових, круїзних та вітрильних подорожей, формувати унікальні туристичні продукти та адаптувати їх до потреб різних сегментів ринку, використовувати digital-маркетинг та соціальні мережі для залучення клієнтів.

- забезпечувати якісний сервіс та безпеку туристів, організовувати обслуговування клієнтів відповідно до міжнародних стандартів якості, реагувати на можливі ризики та надзвичайні ситуації під час водних подорожей, враховувати культурні, екологічні та етичні аспекти при організації турів.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Основи спеціалізованого туризму: яхтовий, круїзний, вітрильний

1.1. Поняття та класифікація яхтового, круїзного, вітрильного туризму.

1.2. Історія розвитку яхтового, круїзного та вітрильного туризму.

1.3. Світові та національні тенденції розвитку водного туризму.

1.4. Правові та нормативні аспекти організації водного туризму.

Тема 2. Яхтовий туризм: інфраструктура та організація подорожей

2.1. Класифікація яхт та їх технічні характеристики.

2.2. Основні яхтові регіони світу та популярні маршрути.

2.3. Організація яхтових подорожей: вибір яхти, планування маршруту, безпека.

2.4. Особливості роботи чартерних компаній у сфері яхтового туризму.

Тема 3. Круїзний туризм: основи організації та розвиток ринку

3.1. Типологія круїзних лайнерів: особливості та функціональність.

3.2. Основні круїзні регіони світу та популярні маршрути.

3.3. Організація круїзного туру: бронювання, пакетні пропозиції, обслуговування.

3.4. Перспективи розвитку круїзного туризму в Україні та світі.

Тема 4. Вітрильний туризм: особливості та управління ризиками

4.1. Основи вітрильного туризму: типи вітрильників та особливості подорожей.

4.2. Фактори безпеки у вітрильному туризмі.

4.3. Вітрильний спорт як елемент рекреаційного туризму.

4.4. Екологічні аспекти та сталий розвиток вітрильного туризму.

Тема 5. Маркетинг та просування яхтового, круїзного та вітрильного туризму

5.1. Основи маркетингових стратегій у яхтовому, круїзному та вітрильному туризмі.

5.2. Канали просування послуг яхтового, круїзного та вітрильного туризму.

5.3. Роль digital-маркетингу та соціальних мереж у розвитку водного туризму.

5.4. Особливості формування бренду туристичних компаній у сфері водного туризму.

Тема 6. Сервіс та обслуговування клієнтів у водному туризмі

6.1. Стандарти обслуговування у яхтовому, круїзному та вітрильному туризмі.

6.2. Менеджмент персоналу на яхтах, лайнерах і вітрильних турах.

6.3. Управління скаргами та конфліктами в туристичній діяльності.

6.4. Формування туристичного досвіду: сервіс, емоції та лояльність клієнтів.

Тема 7. Фінансові та правові аспекти водного туризму.

7.1. Основи ціноутворення у яхтовому, круїзному та вітрильному туризмі.

7.2. Страхування у водному туризмі: ризики, поліси, компенсації.

7.3. Правові аспекти організації морських та річкових подорожей.

7.4. Інвестиційні можливості та перспективи розвитку водного туризму.

Тема 8. Безпека та управління ризиками у водному туризмі

8.1. Основи морської безпеки: міжнародні стандарти та вимоги.

8.2. Рятувальні засоби та системи аварійного реагування на водному транспорті.

8.3. Медична допомога та профілактика захворювань у водному туризмі.

8.4. Вплив погодних умов та сезонності на організацію водних подорожей.

Тема 9. Культурні та соціальні аспекти яхтового, круїзного та вітрильного туризму

9.1. Етика та правила поведінки туристів у водному середовищі.

9.2. Взаємодія з локальними громадами та культурний обмін у водному туризмі.

9.3. Особливості обслуговування міжнародних туристів у круїзах та яхтових турах.

9.4. Організація гастрономічних, музичних та тематичних подорожей на воді.

Практичні заняття

Тема 1. Основи спеціалізованого туризму: яхтовий, круїзний, вітрильний

Тема 2. Яхтовий туризм: інфраструктура та організація подорожей

Тема 3. Круїзний туризм: основи організації та розвиток ринку

Тема 4. Вітрильний туризм: особливості та управління ризиками

Тема 5. Маркетинг та просування яхтового, круїзного та вітрильного туризму

Тема 6. Сервіс та обслуговування клієнтів у водному туризмі

Тема 7. Фінансові та правові аспекти водного туризму.

Тема 8. Безпека та управління ризиками у водному туризмі

Тема 9. Культурні та соціальні аспекти яхтового, круїзного та вітрильного туризму

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом контрольні роботи, подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Під час сесії здобувачі виконують практичні та тестові завдання. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle та в Microsoft 365. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно

очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 2 контрольні роботи, які оцінюються максимально по 20 балів; оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять, участь у одному занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи у вигляді презентації, яка захищається на практичних заняттях (1 презентація оцінюється максимально в 20 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 50 тестів (вірна відповідь 1 бал) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 25 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення практичних завдань у вигляді тестів.

	Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять × 5 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати по одній презентації, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Максимально оцінюється в 20 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 40 балів

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 8 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 4 бали.

Участь у дискусіях максимально оцінюється в 1 бал, де:

1 бал: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей.

0,5 балів: участь у дискусії без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

0 балів: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.2 Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентації на практичних заняттях, причому:

20 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

15 балів – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

10 балів - студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

5 балів – студент/ка не демонструє розуміння теми; відповідає на деякі

запитання однокласників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає однокласників, уточнюючі питання не ставить;

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал та 2 відкритих питання, де правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

4 бали – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

3 бали – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

2 бали - наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Спеціалізований туризм: круїзний, яхтовий, вітрильний».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції

стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм: круїзний, яхтовий, вітрильний»

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях та практичних заняттях:

- вербальний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод демонстрацій та інші);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Борисова О.В. Спеціалізований туризм: навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти спеціальності «Туризм». К.: Кондор, 2020. 360 с.

2. Антоненко І.Я., Мельник І.Л. Перспективні напрями розвитку ринку круїзного туризму. *Ефективна економіка*. 2019. №2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/10.pdf

3. Антоненко І.Я., Мельник І.Л. Формування інноваційного продукту круїзного туризму: монографія. К. 2016. 246 с.

4. Семенов В.Ф., Алтухова В.В. Специфіка туристичної діяльності морських круїзів і локалізація їхньої економічної активності. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. 2022. Вип. 6. С. 106-112. URL: <https://fmnzb.sfa.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/14.pdf>

5. Круїзне судноплавство як чинник розвитку приморських регіонів. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/kruizne-sudnoplavstvo-yak-chinnik-rozvitku-primorskikh-regioniv>

6. Корнілова В.В., Корнілова Н.В. Сучасні тенденції розвитку круїзного ринку світу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5. С. 20-25. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5964&i=3>

7. Богатирьова, Г.А., Головань М.Г., Горіна Г.О., Літвінова-Головань О.П., Коптева Т.С., Снігур К.В. Спеціалізований туризм: навч. посіб. / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. туризму та країнознавства. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 173 с